

ΥΠΠΟ - ΕΣΜΑ

ΜΕΛΕΤΕΣ - ΕΚΘΕΣΕΙΣ - ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ ΤΕΧΝΙΚΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ

Α.ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ - Κ.ΖΑΜΠΑΣ - Α.ΛΑΖΑΡΙΔΟΥ - Δ.ΜΟΝΟΚΡΟΥΣΟΣ
Α.ΤΖΑΚΟΥ - Μ.ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ - Φ.ΜΑΛΛΟΥΧΟΥ - Η.ΜΟΥΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΩΝ ΜΕΛΩΝ
(Η ΑΝΤΙΓΡΑΦΩΝ ΑΥΤΩΝ) ΤΟΥ ΕΡΕΧΘΕΙΟΥ ΠΟΥ ΒΡΙΣΚΟΝΤΑΙ
ΣΕ ΞΕΝΑ ΜΟΥΣΕΙΑ

ΑΘΗΝΑ
ΜΑΡΤΙΟΣ 1977

1/6



ΘΕΜΑ: Σχετικά με τήν επιστροφή αρχιτεκτονικῶν μελῶν (ἢ ἀντιγράφων αὐτῶν) τοῦ Ἐρεχθείου πού βρίσκονται σέ ξένα μουσεῖα.

Τό τεχνικό γραφεῖο ἔχει ἤδη ἐπεξεργαστεῖ γενικές προτάσεις γιά τήν ἀποκατάσταση τμημάτων τοῦ Ἐρεχθείου - π.χ. Βορειοανατολική γωνία, ἀνωδομή τοῦ βόρειου τοίχου, ἐπικραντίδα - οἱ ὁποῖες προβλέπουν τήν ἐπανένταξη στό κτήριο ἀρκετῶν ἀπό τά σωζόμενα ἐκτός μνημεῖου ἀρχιτεκτονικά μέλη. Τά μέλη αὐτά βρίσκονται πάνω στό ἔδαφος τῆς Ἀκροπόλεως, στίς ἀποθήκες τοῦ μουσεῖου Ἀκροπόλεως καί σέ ξένα μουσεῖα.

Γιά τήν ἐπεξεργασία τῶν σχετικῶν προτάσεων τό τεχνικό γραφεῖο βασίστηκε στήν ἐκτίμηση ὅτι ἡ χρησιμοποίηση αὐτῶν τῶν μελῶν ἐπιβάλλεται διότι συμβάλλει σημαντικά στή μεγαλύτερη δυνατή ἀποκατάσταση τῆς ἀρχικῆς μορφῆς τοῦ μνημεῖου καί διεύρυνση τῆς διδακτικῆς του ἀξίας.

Προβληματική εἶναι, βέβαια, ἡ χρησιμοποίηση τῶν μελῶν πού βρίσκονται αὐτή τή στιγμή σέ ξένα μουσεῖα. Τό τεχνικό γραφεῖο πιστεύει ὅτι ἡ ἐπανατοποθέτηση αὐτῶν τῶν μελῶν πάνω στό μνημεῖο θά ἀποτελοῦσε τήν καλύτερη λύση γιά τήν ἀπόδοση τῆς ἀύθεντικότητάς του, δεδομένου ὅτι μέ τά μέλη αὐτά θά ἀποκατασταθεῖ ὀλόκληρη ἡ βορειοανατολική γωνία τοῦ κτηρίου καί θά διαμορφωθεῖ πάλι ἡ ἐξάστυλη Ἀνατολική Πρόσταση.

Ἡ ἐπιστροφή τῶν μελῶν κρίνεται δυνατή γιατί περιορίζεται, βασικά, σέ ἀρχιτεκτονικά μέλη (πού, ὅπως εἶναι γνωστό, χάνουν τήν πραγματική τους σημασία ὅταν ἀποσπῶνται ἀπό τό μνημεῖο ὅπου ἀνήκουν) καί ὄχι σέ γλυπτά (καρυάτις, ζωφόρος) πού εἶναι δυνατό νά ὑπάρχουν καί αὐτοτελῶς.

Ἄν ὅμως ἡ ἐπιστροφή τῶν μελῶν δέν πραγματοποιηθεῖ στή φάση αὐτή, τότε κρίνεται ἀναγκαῖα ἡ χρησιμοποίηση ἀντιγράφων τους μέ παράλληλη, βέβαια, ἐξασφάλιση τῆς δυνατοῦτητας ἀντικαταστάσεώς τους σέ περίπτωση ἐπιστροφῆς τῶν ἀύθεντικῶν στό μέλλον.

Γιά τήν προώθηση τοῦ ζητήματος αὐτοῦ θεωρεῖται ἀπαραίτητη σέ πρώτη φάση ἡ ἐπαφή μέ τά ξένα μουσεῖα στά ὁποῖα βρίσκονται ἀρχιτεκτονικά μέλη τοῦ Ἐρεχθείου, γιά τή συγκέντρωση πληροφοριακοῦ ὑλικοῦ (μετωπικές φωτογραφίες ὅλων τῶν πλευρῶν ὑπό κλίμακα, ἀναλυτική περιγραφή τους). Ἡ συγκέν-

τρωση του υλικού αυτού θα βοηθήσει άμεσα στην επιλογή των μελών που θα ζητηθούν μελλοντικά αλλά και στην όριστική μελέτη της ένταξης τους.

Θά ήταν ίσως σκόπιμο να ζητηθούν ήδη από τώρα και στοιχεία σχετικά με την κατασκευή των κατάλληλων αντιγράφων κόστος, υλικό, χρώμα, διάρκεια κατασκευής κ.τ.λ. τά οποία, πρέπει να σημειωθεί, θα έχουν τη φέρουσα ικανότητα των αρχικών μελών.

Άσφαλώς, θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στην επιλογή του υλικού και του χρώματος των αντιγράφων, λαμβάνοντας υπόψη την πρόσφατη αρνητική πείρα αντίγραφα έναετίων Κέκροπος και Καλλιρρόης.

Ο παρακάτω κατάλογος περιλαμβάνει τά ζητούμενα αρχιτεκτονικά μέλη και τά μουσεϊα στά οποία βρίσκονται αύτα:

1. Κίονας, κιονόκρανο ανατολικής πρόστασης. Βρετ. Μουσείο SCULPT. I 6325 No 408
2. Έπιστύλιον ανατολικής Πρόστασης Βρετ. Μουσείο SCULPT. I 6237 No 413
3. Έπικρανο Β.Α παραστάδας Βρετ. Μουσείο SCULPT. I 6326 No 409
4. Λιθοπλινθοί όριζόντιου γείσου Δ. τοίχου Βρετ. Μουσείο SCULPT. I 6237 No 415
5. 3 λιθοπλινθοί έπικρανίτιδας Βρετ. Μουσείο SCULPT. I 6236 No 409-6236 No 414
6. λιθοπλινθος έπικρανίτιδας Γλυπτοθήκη Μονάχου BESCHREIBUNG DER GLYPTOTHEK² No 242
7. Θραύσμα φατνωματικής όροφής άν. πρόστασης Βρετ. Μουσείο SCULPT. I 6238 No 417
8. Θραύσμα πλαισίου παραθύρου άν. τοίχου Βρετ. Μουσείο SCULPT. I 6238 No 418
9. Φάτνωμα όροφής Β. Πρόστασης Βρετ. Μουσείο SCULPT. I 6238 No 416
10. Θραύσμα από κυμάτιον Ν. τοίχου στο έσωτερικό τής Πρόστασης των Κορών. Βρετ. Μουσείο SCULPT. I 6237 No 411
11. Αρχιτεκτονικό θραύσμα Βρετ. Μουσείο SCULPT. I 6237 No 410
12. Θραύσμα κυματίου άν. έπικράνου έσωτερικού τής Πρόστασης των Κορών. Βρετ. Μουσείο SCULPT. I 6237 No 412
13. Θραύσμα έπικράνου Ν. παραστάδας Άν. Πρόστασης Μητροπολιτικό Μουσείο Ν. Υόρκης

Άθήνα 16 Μαρτίου 1977

Οί αρχιτέκτονες - οί πολιτικοί μηχανικοί
ή αρχαιολόγος

Α. Παπανικολάου
Α. Τζάκου

Κ. Ζήμπας
Μ. Ιωαννίδου

Α. Λαζαρίδου
Φ. Μαλλούχου

Δ. Μονοκρούσος
Η. Μρυτόπουλος